

hamboorg.city

Betriebsrente (bAV) — Трудова пенсія ПОЯСНЕНА

Що таке трудова пенсія, як працює конвертація зарплати та чи варто Betriebsrente.

Deutsche Begriffe: Betriebsrente | Betriebliche Altersvorsorge | bAV | Entgeltumwandlung | Pensionskasse | Direktversicherung

Що таке трудова пенсія (bAV)?

Трудова пенсія (bAV) — це додаткова пенсія, організована роботодавцем. Вона доповнює **державну пенсію** і може внести важливий внесок у забезпечення на старість.

З 2002 року кожен працівник у Німеччині має **законне право** на конвертацію заробітної плати (§ 1a BetrAVG) — це означає, що ви можете перевести частину своєї валової зарплати на Betriebsrente, і роботодавець **повинен це забезпечити**.

Три стовпи пенсійного забезпечення

Стовп	Що?	Приклади
1-й стовп	Державна пенсія	Deutsche Rentenversicherung
2-й стовп	Betriebsrente (bAV)	Direktversicherung, Pensionskasse
3-й стовп	Приватне забезпечення	Riester-Rente, плани накопичень ETF, нерухомість

Як працює конвертація заробітної плати?

При **конвертації заробітної плати** ви відмовляєтеся від частини своєї **валової зарплати** — замість цього вона вноситься на Betriebsrente.

Переваги конвертації заробітної плати

- **Економія на податках** — внески до 302 €/місяць (2026) звільнені від податку
- **Економія на соціальних внесках** — внески до 302 €/місяць звільнені від соціальних внесків
- **Доплата роботодавця** — з 2022 року роботодавець повинен сплатити щонайменше **15% доплати** (якщо економить на соціальних внесках)

Приклад розрахунку

	Без bAV	З bAV (200 €/місяць)
Валова зарплата	3.500 €	3.500 €
Внесок bAV	-	-200 €
Оподаткований дохід	3.500 €	3.300 €
Податки + соціальні внески	близько 1.250 €	близько 1.160 €
Чистий дохід	близько 2.250 €	близько 2.140 €
Фактичні витрати	-	близько 110 €

Результат: Ви сплачуєте 200 € на bAV, але це насправді коштує вам лише близько **110 €** — завдяки економії на податках та соціальних внесках.

П'ять способів реалізації

Існує п'ять різних моделей bAV:

1. Direktversicherung

- **Найпоширеніша** у малих та середніх підприємствах
- Роботодавець укладає **договір страхування життя** для вас
- Ви є **застрахованою особою**, роботодавець є страховиком
- Просто, прозоро, портативно (можна передати новому роботодавцю)

2. Pensionskasse

- Працює подібно до прямого страхування
- Пенсійна установа, створена роботодавцями або галуззю
- Гарантовані виплати, консервативне інвестування

3. Pensionsfonds

- **Вищі доходи**, але також **більше ризику** ніж Pensionskasse
- Може інвестувати на фондовому ринку (до 100% акцій)
- Мінімальна виплата гарантована

4. Unterstützungskasse

- Зовнішня пенсійна установа, без прямого права вимоги до каси
- Роботодавець несе відповідальність за виплати (гарантійна відповідальність)
- Можливі вищі внески (немає обмежень як у прямому страхуванні)

5. Direktzusage (Пенсійне зобов'язання)

- Роботодавець сплачує пенсію **безпосередньо** зі своїх коштів
- Зазвичай у **великих компаніях** і для керівництва
- Можливі високі виплати, але залежать від платоспроможності роботодавця

Доплата роботодавця — обов'язок з 2022 року

З 1 січня 2022 року діє правило: Якщо ви використовуєте конвертацію зарплати, роботодавець **повинен виплатити щонайменше 15% доплати** — якщо він економить на соціальних внесках через вашу конвертацію зарплати.

Приклад: При конвертації 200 € роботодавець повинен сплатити щонайменше **30 €** додатково на вашу bAV.

Много роботодавців добровільно сплачують **більше** — запитайте!

Яку пенсію я отримую?

Розмір Betriebsrente залежить від:

- **Сплачених внесків** (ваших + доплата роботодавця)
- **Тривалості** (чим довше, тим більше)
- **Доходів** від інвестицій
- **Способу реалізації** (прямого страхування vs. пенсійного фонду)

Форми виплати

- **Місячна пенсія** — довічна виплата з моменту виходу на пенсію
- **Одноразова виплата** (абон капіталу) — весь капітал відразу
- **Комбінація** — частковий капітал + місячна пенсія

Оподаткування Betriebsrente

Betriebsrente підлягає **відстроченому оподаткуванню**:

- Внесення: **звільнено від податку** (до обмеження)
- Виплата: **повністю оподатковується** + внески медичного та довгострокового страхування

Допуск: З 2020 року існує допуск **176,75 €/місяць** (2026) на медичне страхування на Betriebsrente.

Що відбувається при зміні роботодавця?

Портативність

Ви можете продовжити свою bAV у нового роботодавця (**портативність**):

- **Direktversicherung i Pensionskasse** — передача новому роботодавцю можлива
- **Unterstützungskasse i Direktzusage** — передача складніша, часто укладається новий договір

Набуття прав

Ваші претензії **негайно набуваються** при конвертації заробітної плати — це означає, що ви нічого не втрачаєте при зміні роботодавця.

Для **роботодавцем фінансованих внесків**:

- Після **3 років роботи** і **мінімального віку 21 року** претензії набуваються

Чи варто Betriebsrente?

Переваги

- **Економія на податках та соціальних внесках** на етапі накопичення
- **Доплата роботодавця** (щонайменше 15%)
- **Автоматично** — внески віднімаються від зарплати, дій не потрібно

- **Захист від банкрутства** — законодавчий захист через Пенсійну асоціацію безпеки (PSVaG)

Недоліки

- **Відстрочене оподаткування** — пенсія повністю оподатковується
- **Внески медичного страхування** на пенсію (близько 18% понад допуск)
- **Нижча державна пенсія** — через нижчу валову зарплату ви накопичуєте менше пенсійних балів
- **Низькі доходи** при класичному страхуванні
- **Негнучко** — гроші зв'язані до виходу на пенсію

Висновок

Betriebsrente **особливо варто**, якщо:

- Роботодавець виплачує **високу доплату** (20% або більше)
- Ви у **високій податковій категорії**
- Ви **довго працюєте у одного роботодавця**
- Ви розглядаєте bAV як **доповнення** (не заміну) до приватного забезпечення

Поради для іноземців

- 1. Знайте свої права** — ви можете вимагати конвертацію заробітної плати
- 2. Вимагайте доплату роботодавця** — щонайменше 15% — обов'язково
- 3. При поверненні на батьківщину** — bAV залишається, виплата відбувається у пенсійному віці (також за кордон)
- 4. Використовуйте консультації** — Verbraucherzentrale, Deutsche Rentenversicherung (безплатно)
- 5. Розумійте договір** — попросіть простим мовою пояснити умови

--- Стан: березень 2026. Всі відомості без гарантії.